

Було встановлено, що вміст гемоглобіну у крові дослідних поросят 3–5-денного віку коливався у межах 60,4–89,2 г/л і в середньому становив $72,0 \pm 1,5$ г/л, що значно менше за показники норми у тварин цього виду (90–110 г/л). У жодного з поросят вміст гемоглобіну в крові не був навіть наближеним до показників нижньої межі фізіологічної норми, тобто в усіх дослідних тварин була встановлена олігохромемія.

На відміну від вмісту гемоглобіну в крові поросят, кількість еритроцитів мала дещо іншу тенденцію, оскільки у 7 тварин вона була в межах норми (6,0 – 7,5 Т/л), а в решти (23 гол.) – менше за норму. Загалом в усіх тварин ми діагностували олігоцитемію, оскільки загальна кількість еритроцитів у крові становила $5,5 \pm 0,1$ Т/л (коливання – 4,4 – 6,8 Т/л).

Визначення в крові вмісту гемоглобіну та кількості еритроцитів не завжди дає змогу виявити характер анемії і, відповідно, її причини. Для цього додатково необхідно вирахувати так звані індекси «червоної» крові – колірний показник (КП) і середній вміст гемоглобіну (ВГЕ) в одному еритроциті.

Нами було встановлено, що хоча у крові дослідних поросят колірний показник і знаходився на нижній межі норми (0,85–1,15) і становив $0,9 \pm 0,03$, проте у більшості тварин (16 гол.) він був меншим за нижню межу фізіологічної норми. Загалом за отриманими результатами досліджень можна вважати, що в основному в поросят 7–10-денного віку спостерігається тенденція до гіпохромії.

На відміну від колірного показника, середній вміст гемоглобіну (ВГЕ) в усіх поросят був значно нижчим за показники норми (16,0–19,0 пг), коливався від 9,5 до 18,6 пг і в середньому становив $13,3 \pm 0,5$ пг.

Таким чином зменшення вмісту гемоглобіну в одному еритроциті та колірного показника у крові дослідних поросят свідчить про розвиток у них гіпохромії, яка спостерігається за дефіциту, передусім, заліза, що властиво для тварин цього виду та віку, і розвитку в них аліментарно-дефіцитної (гіпопластичної, залізодефіцитної) анемії.

УДК 619:616.34-002:616.15-071/.076:636.7

МУСІК Л.Л., магістрант

Науковий керівник – **ГОЛОВАХА В.І.**, д-р вет наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ТА КЛІНІКО-ГЕМАТОЛОГІЧНИЙ СТАТУС ПОРОСЯТ, ХВОРИХ НА ГАСТРОЕНТЕРИТ, У СТОВ «КОЛОС» КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Світова практика свідчить, що проблему забезпечення населення м'ясом неможливо вирішити без інтенсивного розвитку свинарства. Свині найбільш скороспілі тварини, які мають високу плідність, краще використовують корм і дають найбільший вихід м'яса і жиру. В сучасних умовах розвитку тваринництва на організм свиней постійно діє ряд факторів, пов'язаних з технологією вирощування, утримання і відгодівлі. Тому основною причиною високого відсотку відходу молодняку і відставання його в рості є аліментарні фактори. Вони викликають різні захворювання, які завдають величезних економічних збитків свинарству. Найбільша частка серед захворювань молодняку припадає на шлунково-кишкові хвороби, зокрема гастроентерит. Тому **метою** нашої роботи було вивчення поширення та

клініко-гематологічного статусу поросят, хворих на гастроентерит, у СТОВ «Колос» Київської області.

Найбільшу частку захворювань свиней у господарстві становлять хвороби органів травлення. Так, захворюваність підсисних поросят складає 52,5 %, група 2–4 міс. – 63,4 %. Захворювання виявили у дво-, тримісячних поросят, у яких відмічали пригнічення загального стану, зниження апетиту, у деяких його відсутність, спотворений смак (вони поїдають соломку, сторонні предмети). Поросята багато часу лежать, зариваються в підстилку. Перистальтику кишечника у них чути на відстані. У значної частини хворих проявляється пронос. Калові маси рідкої консистенції з домішками газів, слизу, іноді крові. У 40 % тварин підвищується температура тіла до 40,0–41,0 °С. У тварин відмічали тахікардію, пульс малого наповнення, послаблені тони серця, у деяких тварин задишка, ціаноз кінчиків вух, рильця, анемічність слизових оболонок внаслідок серцевої недостатності. Надалі температура тіла знижується, у тварин з'являються судоми окремих груп м'язів. У деяких поросят шлунково-кишкові розлади з симптомом діареї чергуються із запорами. Така картина захворювання проявляється упродовж тривалого часу.

При дослідженні крові у значної частини хворих тварин (60 %) виявили олігоцитемію. Кількість еритроцитів у хворих становила в середньому $5,1 \pm 0,3$ Т/л, що на 17,3 % менше, порівняно з клінічно здоровими.

У хворих поросят виявили низький уміст гемоглобіну, рівень якого в середньому становив $85,6 \pm 4,8$ г/л, що на 13,7 % менше, порівняно з клінічно здоровими. Тварин з олігоцитемією було 80 %.

Однак, більш повно оцінити характер змін зі сторони еритроцитопоезу можна лише з урахуванням індексів “червоної” крові, а саме вмісту гемоглобіну в еритроциті (*MCH*) та середній об'єм еритроцита (*MCV*). *MCH* у хворих поросят у середньому не відрізнявся від величини клінічно здорових і становив $1,04 \pm 0,09$ фмоль. Однак, у 50 % поросят цей показник був низьким ($0,8–0,91$ фмоль). Гематокритна величина була зниженою і становила $0,3 \pm 0,009$ л/л, що на 15,2 % менше, ніж у клінічно здорових. *MCV* по групі в середньому становив $53,8 \pm 1,3$ мкм³. Проте, у 40,0 % свиней він був менший нижньої норми (50 мкм³), що викликає недостатній газообмін в тканинах та розвиток гіпоксії і гіпоксемії. Внаслідок цього у хворих поросят виникає анемія, яка є наслідком пригнічення функції кісткового мозку.

Гастроентерит супроводжується порушенням білкового обміну, свідченням чого є зменшення в сироватці крові рівня загального білка. Вміст його в хворих поросят у середньому становив $60,6 \pm 2,1$ г/л, що на 9,3 % менше, порівняно з клінічно здоровими. Гіпопротеїнемію (нижче 60 г/л) було встановлено у 50 % тварин.

Інтоксикація спричиняє і зміни в якісному складі білка. Стосується це, насамперед, альбумінів, уміст яких у сироватці крові хворих був низький і в середньому становив $21,4 \pm 1,4$ г/л ($36,8 \pm 1,2$ % від загального білка), що вірогідно нижче ніж у клінічно здорових ($26,9 \pm 1,1$ г/л; $p < 0,05$).

У хворих поросят знижується неспецифічний захист організму, свідченням чого є кількість γ -глобулінів у крові. Уміст їх в середньому становив $8,6 \pm 0,7$ г/л, що на 41,9 % менше порівняно зі здоровими тваринами.

Отже, проведені дослідження дають підстави стверджувати, що гастроентерит у поросят є поширеним захворюванням в господарстві та спричинює зміни клінічного статусу організму, пригнічує стан еритроцитопоезу та порушує білковий гомеостаз.

УДК 619:616.34-008.314.4-084:636.2-053.2

САБАДАШ Н.В., студентка 6 курсу

Науковий керівник – **ПІДДУБНЯК О.В.**, канд. вет наук,

БОГАТКО Л.М., доцент, канд. вет наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДИСПАНСЕРИЗАЦІЯ КОРІВ ННДЦ БНАУ: АНАЛІЗ УМОВ УТРИМАННЯ ТА ГОДІВЛІ

Важливе значення при проведенні диспансеризації належить аналізу умов утримання та годівлі тварин. Недотримання параметрів мікроклімату, щільності розміщення тварин, відсутність активного моціону і ультрафіолетового опромінення є передумовою зниження неспецифічної резистентності організму тварин та виникненню патології. Одним із факторів, від якого залежить стан здоров'я і продуктивність тварин є якість кормів та повноцінна годівля. Нестача або надлишок поживних і біологічно-активних речовин є причиною хвороб, зумовлених порушенням обміну речовин, розладів травлення у новонародженого молодняку. Тому **мета** нашої роботи було вивчення умов утримання та годівлі тварин корів ННДЦ БНАУ.

Робота виконувалася на території молочно-товарної ферми, яка розташована в селі Бугаївка. Всі приміщення корівників побудовані із цегли, дах вкритий шифером. Підлога в приміщенні бетонована, вікна заklenі (на зиму забиваються клейонкою). Освітлення в усіх приміщеннях комбіноване – задовільне; вентиляція припливно-втяжна, незадовільна через наявність протягів. Видалення гною проводиться за допомогою трактора з приміщення і вручну від тварин на прив'язному утриманні. Вода до господарства надходить з артезіанської свердловини, яка розташована на території молочно-товарної ферми. Водопій тварин відбувається з автопоїлок в приміщеннях і з корит на оборах. Вода задовільної якості. Роздача кормів проводиться кормороздавачем-змішувачем. Доїння корів проводять два рази на добу, за допомогою вакуумної доїльної установки. Головним джерелом забруднення навколишнього середовища в господарстві є відходи транспорту (дизпаливо, бензин, мастильні матеріали) та відходи тваринництва.

Все поголів'я тварин розміщується у трьох приміщеннях. У приміщенні № 1 розміщується цех виробництва молока на 99 скотомісць, денники для отелення. Дійні корови розподіляються на три секції: роздою та осіменіння (I), першої половини лактації (II), другої половини лактації (III). Для корів в охоті і штучного осіменіння обладнані два бокси з пристроєм для задньої фіксації.

Аналізом стану годівлі корів, встановлено, що молочне тваринництво господарства фактично повністю забезпечено кормами власного виробництва високої якості (за органолептичними показниками). Заготовлені корми своєчасно перевіряються на наявність мікотоксинів.